

var blevet behandlet. Jeg ser nu ikke, at de Forandringer, der ere foretagne i Landstinget, ere saa overordentlig store, men paa et enkelt Punkt vil jeg erkende, at Lovforslaget har faaet en Affattelse, som ikke kan kaldes nogen Forbedring set i Forhold til Kommissionsforslaget.

Det første Spørgsmaal, der melder sig her, er, om der er Trang til en saadan Lovgivning, og det synes der at være, naar man tager Hensyn til alle de Andragender, der ere fremkomne fra forskellige Foreninger, som jeg senere skal nævne, og som forøvrigt ere nævnte i Kommissionens og ligeledes i Landstingets Betænkning. Men det er ikke nok, at der er Trang til en saadan Lovgivning, det næste Spørgsmaal er, om Lovgivning paa dette Omraade kan udrette noget. Herom tvivler jeg. Jeg forstaaer saa godt, at hæderlige handlende kunne forarges over og føle sig brøstholdne ved, at der af illoyale Konkurrenter gøres forskellige tricks for at tilrane sig en Del af den Forretning, som de mere hæderlige Folk sidde inde med. Men om man ad Lovgivningsvejen kan ramme saaledes, at den uhæderlige Konkurrence ophæves, tillader jeg mig stærkt at betvivle. Lovforslaget tilsigter at højne Handelsmoralen og derved yde det købende Publikum en Beskyttelse imod at faa en Vare, som er ringere, end den udgives for. Det er alt sammen meget godt, og for saa vidt kunne saavel de handlende som Publikum være tjente med en Lovgivning paa dette Omraade, men se vi hen til, hvorledes den fri Næring har udviklet sig, og erindre vi, at Næringslivets Grundlov vel maa siges at være Næringsloven af 1857, og tænke vi tilbage paa, hvorledes Omsætningsforholdene vare i Datiden, vil man forstaa, at man den Gang ikke kunde have tænkt sig den Udvikling, der nu har gjort sig gældende, idet selve Omsætningen har gjort, hvad den kunde, for at ophæve Begrebet: Fri Næring og fri Konkurrence. Fri Næring betød ikke alene, at man kunde faa Borgerskab, naar man opfyldte de og de Betingelser, men det betød ogsaa, at man havde Selvbestemmelsesret til at sælge og handle paa de Vilkaar, som man fandt bedst tjenlige for sig og sin Forretning, uden Hensyn til Konkurrenten. Men hvad sker der nu i Handel og Om-

sætning? Der sker ofte det, at man gaar sammen i Handelsorganisationer for at fastsætte Priserne paa bestemte Varer, og jeg tror, det er et Bevis paa, at den Udvikling, der har fundet Sted — jeg bebrejder ikke Handelsorganisationerne dette, jeg forstaaer godt, at det er en Følge af den Maade, hvorpaa Forholdene have udviklet sig — gør det ret umuligt ad Lovgivningens Vej at opretholde den frie Konkurrence i Handel og Vandel paa den ene Side og paa den anden Side at fastsætte Bestemmelser, der umuliggøre uhæderlig Konkurrence.

Landstinget har for saa vidt taget meget velvilligt paa selve Tanken, det her drejer sig om, som det er gaaet ind paa Lovforslagets Realitet: at søge ved Lov at fastsætte en Beskyttelse mod illoyal Konkurrence. Det er ret betegnende og, set fra mit Standpunkt, ret glædeligt, men jeg kan ikke undlade at opkaste det Spørgsmaal: Hvorledes mon Landstinget vilde have stillet sig, ifald den Beskyttelse, der nu skulde komme de handlende, Næringslivet i det hele, til gode, var bleven krævet af Arbejderne? For hvad er det, som er Kendetegnet for Arbejdernes Organisationer, og hvad er det, som har foranlediget dem? Det er den frie Konkurrence, som man har ment var saa skarp imellem Arbejderne paa Grund af Produktionsforholdene, at den enkelte, han eller hun, der søgte Arbejde, var fuldstændig prisgivet den Arbejdskøber, der havde Brug for ham eller hende, og denne Konkurrence blev ogsaa i mange Aar, indtil Organisationstanken trængte igennem, benyttet mellem Arbejderne til at trykke Lønnen ned. Fagorganisationerne have arbejdet paa at ophæve denne Konkurrence imellem Arbejderne indbyrdes, og det er ogsaa anerkendt fra alle Sider som godt, at man kom ind paa denne Tanke og har arbejdet for dens Realisation i de mange Aar, men dette er sket ved Arbejdernes egne Kræfter. Man faar ogsaa den Opfattelse af en enkelt Udtalelse af Ordføreren i Landstinget og af den Betænkning, der er afgiven af Industriraadet, at dette er af den Opfattelse, at en hel Del af det, om hvilket man her ønsker at lovgive, bedst egnede sig til at gennemføres ved „kollegialt Samarbejde“, jeg tror, det er saaledes, det udtrykkes. Nu er der jo in-